Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (apellatsioonikoda)

21. mai 2014 *

Apellatsioonkaebus — Avalik teenistus — Ajutised teenistujad — Tähtajatu leping — Pikendamata jätmise otsus — Kaebuse rahuldamata jätmine — Põhjendamiskohustus — Kaebuse rahuldamata jätmise otsuse esitatud põhjendus

Kohtuasjas T-347/12 P,

mille ese on apellatsioonkaebus Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu (kolmas koda) 13. juuni 2012. aasta otsuse peale kohtuasjas F-41/11: Mocová *vs.* komisjon selle kohtuotsuse tühistamise nõudes,

Dana Mocová, elukoht Praha (Tšehhi Vabariik), esindajad: advokaadid D. de Abreu Caldas, S. Orlandi, A. Coolen, J.-N. Louis ja É. Marchal,

apellant,

teine menetlusosaline

Euroopa Komisjon, esindajad: J. Currall ja D. Martin,

vastustaja,

ÜLDKOHUS (apellatsioonikoda),

koosseisus: president M. Jaeger (ettekandja), kohtunikud O. Czúcz ja S. Papasavvas,

kohtusekretär: ametnik C. Kristensen,

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. oktoobri 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse [1]

[…]

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

1 — Esitatud on üksnes käesoleva kohtuotsuse punktid, mille avaldamist Üldkohus peab otstarbekaks.

Apellatsioonimenetlus

Menetlus

10 Apellant esitas Üldkohtu kantseleisse 3. augustil 2012. aastal saabunud kirjaga Üldkohtu kodukorra artikli 95 alusel õigusabi taotluse käesoleva hagi esitamiseks. Üldkohtu president jättis 20. detsembri 2012. aasta määrusega kohtuasjas T-347/12 P AJ (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) selle taotluse rahuldamata.

11 Apellant esitas käesoleva menetluse algatamiseks apellatsioonkaebuse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 8. jaanuaril 2013. Apellant esitas 25. aprilli 2013. aasta kirjaga kodukorra artikli 146 alusel põhjendatud taotluse nende ärakuulamiseks menetluse suulise osa käigus.

12 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu suuliselt esitatud küsimustele kuulati ära 8. oktoobri 2013. aasta kohtuistungil.

Poolte nõuded

13 Apellant palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

— sellest tulenevalt tühistada otsus jätta tema lepingu pikendamise taotlus rahuldamata;

— jätta esimeses astmes ja apellatsioonmenetluses tekkinud kohtukulud komisjoni kanda.

14 Oma vastuses apellatsioonkaebusele, mille ta esitas 10. aprillil 2013, palub komisjon Üldkohtul:

— jätta apellatsioonkaebus osaliselt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja osaliselt põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista tema käesoleva menetluse kohtukulud välja apellandilt.

Õiguslik käsitlus

[…]

Esimene väide, et põhjendused ei ole asjakohased

[…]

– Väidetav õiguslik viga seoses apellandi lepingu pikendamata jätmise põhjenduste muutmisega kohtueelses menetluses

26 Apellant leiab, et Avaliku Teenistuse Kohus on õigust valesti kohaldanud, kui ta tõi oma põhjenduste aluseks põhjuse – see on eelarvepiirangud –, mis ei ole seotud 15. oktoobri 2010. aasta otsusega ja mida teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus tõi välja alles kaebusele vastuse esitamise ajal.

27 Avaliku Teenistus Kohus eiras seega esiteks kohtupraktikat, mille kohaselt kaebuse rahuldamata jätmise põhjendused ühtivad eelduse kohaselt selle otsuse põhjendustega, mille peale kaebus on esitatud (vaata selle kohta Üldkohtu 19. oktoobri 1995. aasta otsus kohtuasjas T-562/93: Obst *vs.* komisjon,

EKL AT 1995, lk I-A-247 ja II-737, punkt 79, ja 6. novembri 1997. aasta otsus kohtuasjas T-71/96: Berlingieri Vinzek *vs.* komisjon, EKL AT 1997, lk I-A-339 ja II-921, punkt 79), teiseks seaduslikkuse põhimõtet, mille kohaselt otsuse põhjendused võivad tugineda ainult sellest varasematele või sellega ühel ajal esinevatele asjaoludele, ja kolmandaks kohtueelse menetluse eesmärki, mille eesmärk on anda pooltele võimalus lahendada vaidlus pooltevahelise kokkuleppega (Üldkohtu 26. jaanuari 2000. aasta otsus kohtuasjas T-86/98: Gouloussis *vs.* komisjon, EKL AT 2000, lk I-A-5 ja II-23, punkt 61).

28 Komisjon on seisukohal, et need argumendid ei ole kuidagi põhjendatud.

29 Tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsusest tuleneb, et OLAF-i peadirektori kohusetäitja märkis 15. oktoobri 2010. aasta kirjas apellandile vastuseks taotlusele pikendada tema ajutise teenistuja lepingut, et see lõpeb 31. detsembril 2010, arvestades, et puudub igasugune pikendamise võimalus kauemaks kui OLAF-i ajutise personali töölevõtmiseks ette nähtud kaheksa-aastane ajavahemik.

30 Oma 11. veebruari 2011. aasta vastuses jättis teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus apellandi 10. novembri 2010. aasta kaebuse siiski rahuldamata, viitamata kaheksa-aastase kattumise vastasele reeglile, vaid tuginedes oma otsusele eelarvevõimaluste kohta, teenistuse huvidele ning apellandi teenetele ja võimetele.

31 Neil asjaoludel oli Avaliku Teenistuse Kohus esmalt seisukohal – mida apellant vasturääkivate põhjenduste tõttu esimese astme menetluses vaidlustas –, tuginedes eespool viidatud kohtuotsusele komisjon *vs.* Birkhoff (punktid 58 ja 59), et kohtueelse menetluse arengut arvestades tuleb algselt huve kahjustava akti õiguspärasuse hindamiseks võtta arvesse kaebuse rahuldamata jätmise otsuses sisalduvat põhjendust, kuivõrd see on mõeldud nimetatud akti täienduseks. Avaliku Teenistuse Kohus täpsustas siiski, et ta kontrollis siiski esialgse huve kahjustava akti seaduslikkust kaebuse rahuldamata jätmise otsuses sisalduvate põhjenduste seisukohast.

32 Avaliku Teenistuse Kohus leidis lisaks – vaidlustatud kohtuotsuse punktis 38 –, et asjaolu, et teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus, kui ta jättis kaebuse rahuldamata, kinnitades otsust apellandi lepingut mitte pikendada, ei võtnud nii arvesse 15. oktoobri 2010. aasta otsuses sisalduvaid põhjendusi, tuginedes uutele põhjendustele, ei muuda iseenesest pikendamata jätmise otsust ebaseaduslikuks, kuna kaebemenetluse eesmärk on nimelt võimaldada teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusel vaidlustatud akt kaebaja vastuväidete seisukohast üle vaadata, muutes vajadusel selle resolutsiooni aluseks olevaid põhjendusi.

33 Seega tuleb esile tõsta, et tuginedes kohtueelse menetluse arengule selleks, et järeldada, et arvesse tuleb võtta kaebuse rahuldamata jätmise otsuses sisalduvaid põhjendusi, tegi Avaliku Teenistuse Kohus vaid järeldusi väljakujunenud kohtupraktikast, mis puudutab kaebusele antud vastuse vaidlustatavust ja millest tuleneb, et teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus võib kaebuse rahuldamata jätmise otsuses olla sunnitud oma otsust täiendama või muutma.

34 Niisiis otsustati, et halduskaebus ja selle sõnaselge või vaikimisi tagasilükkamine moodustavad lahutamatu osa keerulisest menetlusest ning on vaid hagi esitamise eeltingimuseks. Neil tingimustel on hagi, isegi kui see on ametlikult esitatud kaebust tagasilükkava otsuse peale, tagajärg kohtusse pöördumine huve kahjustava akti peale, mille peale kaebus on esitatud, välja arvatud juhul, kui kaebuse rahuldamatajätmise otsuse ulatus erineb selle akti ulatusest, mille peale see kaebus on esitatud. Kaebust sõnaselgelt tagasilükkav otsus võib oma sisust tulenevalt mitte olla apellandi poolt vaidlustatud meedet pelgalt kinnitav. Nii on juhul, kui kaebust tagasilükkava otsusega on apellandi olukord uute õiguslike ja faktiliste asjaolude põhjal uuesti läbi vaadatud või kui see muudab või täiendab esialgset otsust. Niisugustel juhtudel on kaebuse tagasilükkamise otsus selline akt, mille üle teostab kohus kontrolli, võttes seda arvesse vaidlustatud akti õiguspärasuse hindamisel, ehk loeb seda huve kahjustavaks aktiks, mida see asendab (vaata Üldkohtu 21. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-325/09 P: Adjemian jt *vs.* komisjon, EKL 2011, lk II-6515, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Seda järeldust toetab ka kaalutlus, mille kohaselt täiendavad põhjendused kaebuse rahuldamata jätmise staadiumis vastavad Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad") artikli 90 lõike 2 eesmärgile, mille kohaselt kaebuse kohta tehtud otsus ise on põhjendatud. See säte eeldab nimelt tingimata, et kaebuse kohta otsust tegev asutus ei oleks seotud ainult kaebuse esemeks oleva otsuse põhjendustega, mis võivad eeldusel olla puudulikud või kaudse rahuldamata jätmise otsuse puhul puududa (Üldkohtu 7. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas T-283/08 P: Longinidis *vs.* Cedefop, punkt 72).

36 Seoses sellega tuleb rõhutada, et apellandi viidatud kohtupraktika, mille kohaselt otsustati, et institutsioonil ei ole õigust asendada esialgne puudustega põhjendus täiesti uute põhjendustega (eespool viidatud kohtuotsus Berlingieri Vinzek *vs.* komisjon, punkt 79), puudutab erilist olukorda, milles institutsioon esitab pärast hagi esitamist täiendavad põhjendused, ega ole järelikult kohtueelse menetluse staadiumis kohaldatav.

37 Vastupidi apellandi väidetele, ei ole selline tõlgendus vastuolus ei kaebuse ja hagi vastavuse reegliga ega kohtueelse menetluse eesmärgiga ega seaduslikkuse põhimõttega.

38 Esiteks, mis puutub hagi ja kaebuse vastavusse ja kohtueelse menetluse eesmärki, siis tuleb rõhutada, et personalieeskirjade artiklis 90, mis on teenistustingimuste artikli 46 alusel kohaldatav ajutistele teenistujatele, ette nähtud kohtueelse menetluse eesmärk tervikuna on võimaldada eelistada ametniku ja administratsiooni vahel tekkinud vaidluse lahendamist kokkuleppel (Euroopa Kohtu 23. oktoobri 1986. aasta otsus kohtuasjas 142/85: Schwiering *vs.* kontrollikoda, EKL 1986, lk 3177, punkt 11, ja 14. märtsi 1989. aasta otsus kohtuasjas 133/88: Del Amo Martinez *vs.* parlament, EKL 1989, lk 689, punkt 9; Üldkohtu 29. märtsi 1990. aasta otsus kohtuasjas T-57/89: Alexandrakis *vs.* komisjon, EKL 1990, lk II-143, punkt 8) ja kohustada asutust, millest ametnik sõltub, oma otsus ametniku võimalike vastuväidete korral uuesti läbi vaatama (Euroopa Kohtu 21. oktoobri 1980. aasta otsus kohtuasjas 101/79: Vecchioli *vs.* komisjon, EKL 1980, lk 3069, punkt 31; Üldkohtu 28. jaanuari 1993. aasta määrus kohtuasjas T-53/92: Piette de Stachelski *vs.* komisjon, EKL 1993, lk II-35, punkt 16).

39 Kohtupraktika kohaselt on hagi ja kaebuse vahelise kooskõla reegli eesmärk niisiis vältida, et ametnik või teenistuja ei esitaks teatavaid väiteid või nende kogumit alles kohtumenetluse staadiumis, mille tagajärg oleks, et igasuguse vaidluse kohtuväliselt lahendamise võimalus oluliselt väheneb. Neil asjaoludel, kuna tal ei ole piisava täpsusega teada huvitatud isiku vastuväited või taotlused (eespool viidatud kohtuotsus Schwiering *vs.* kontrollikoda, punkt 11, ja Üldkohtu 12. märtsi 1996. aasta otsus kohtuasjas T-361/94: Weir *vs.* komisjon, EKL 1996, lk I-A-121 ja II-381, punkt 27), siis teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusel ei ole kuidagi võimalik tema nõudeid rahuldada või vajaduse korral pakkuda välja pooltevahelist kokkulepet ja mitte anda vaidlust nii otse kohtu otsustada.

40 Eesmärk võimaldada, et huvitatud isik ja teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus saaksid lahendada vaidluse kohtueelses menetluses, ei tähenda siiski, et ametnikul on igal juhul õigus vaidlustada kohtueelses staadiumis kõik uued põhjendused, mida teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus haldusemenetluses esitab.

41 Seega tuleb nimelt märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt, kuigi teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusel ei ole kohustust põhjendada edutamisotsust ei selle adressaadile ega edutamata jäetud kandidaatidele (Euroopa Kohtu 16. detsembri 1987. aasta otsus kohtuasjas 111/86: Delauche *vs.* komisjon, EKL 1987, lk 5345, punkt 13; Üldkohtu 6. juuli 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-112/96 ja T-115/96: Séché *vs.* komisjon, EKL AT 1999, lk I-A-115 ja II-623, punkt 76, ja 12. detsembri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-338/00 ja T-376/00: Morello vs. komisjon, EKL 2002, lk I-A-301 ja II-1457, punkt 48), on tal seevastu kohustus põhjendada oma edutamata jäetud kandidaadi personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel esitatud kaebuse rahuldamata jätmise otsust, kuna esineb eeldus, et selle rahuldamata jätmise otsuse põhjendus langeb kokku selle otsuse põhjendustega, mille peale kaebus on esitatud (Euroopa Kohtu 30. oktoobri 1974. aasta otsus

kohtuasjas 188/73: Grassi *vs.* nõukogu, EKL 1974, lk 1099, punkt 13, ja 7. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-343/87: Culin *vs.* komisjon, EKL 1990, lk I-225, punkt 13; Üldkohtu 12. veebruari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-52/90: Volger *vs.* parlament, EKL 1992, lk II-121, punkt 36). Põhjendama peab hiljemalt kaebuse rahuldamata jätmise ajal (Üldkohtu 20. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-117/01: Roman Parra *vs.* komisjon, EKL 2002, lk I-A-27 ja II-121, punkt 26, 15. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-132/03: Casini *vs.* komisjon, EKL AT 2005, lk I-A-253 ja II-1169, punkt 32).

42 Samas ei ole teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus kohtupraktika kohaselt kohustatud konkreetselt vastama kaebusele, kui esialgne otsus on ise põhjendatud (vaata analoogia alusel Euroopa Kohtu 9. detsembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-115/92 P: parlament *vs.* Volger, EKL 1993, lk I-6549, punkt 23).

43 Sama moodi näeb personalieeskirjade artikli 90 lõige 1, mida teenistustingimuste artikli 46 kohaselt kohaldatakse ajutistele teenistujatele, ette hüpoteesi, mille kohaselt kui taotlusele pole nelja kuu jooksul pärast taotluse esitamise kuupäeva vastatud, loetakse seda kaudseks – millel selle laadist tulenevalt puuduvad põhjendused – taotluse tagasilükkamise otsuseks, mille peale võib esitada kaebuse, nii et ajutine teenistuja saab sel juhul teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutuse esitatud põhjendusi vaidlustada alles kohtumenetluse staadiumis.

44 Tõhusa kohtuliku kaitsega seoses tuleb siiski täpsustada, et juhul kui kaebaja saab huve kahjustava akti põhjendustest teada tema kaebusele antud vastuse kaudu või juhul, kui nimetatud põhjendused muudavad või täiendavad oluliselt nimetatud aktis sisalduvaid põhjendusi, tuleb kõiki esimest korda kaebuse staadiumis esitatud väiteid, mille eesmärk on vaidlustada kaebusele antud vastuses esitatud põhjenduste põhjendatus, lugeda vastuvõetavaks. Nimelt ei ole huvitatud isikul sel juhul antud võimalust täpselt ja lõplikult teada saada põhjendustest, millel tema huve kahjustav akt põhineb.

45 Teiseks, mis puutub seaduslikkuse põhimõtte väidetavasse eiramisse, siis on tõsi, et otsuse seaduslikkust tuleb hinnata institutsioonile teadaolevate faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel, mis on talle teada sel ajal kui ta nimetatud otsuse vastu võtab. Arvestades kohtueelse staadiumi arengut, millele on viidatud eespool, tuleb siiski märkida, et institutsiooni lõplikku seisukohta kinnitava akti väljatöötamine lõpeb sel ajal, kui võetakse vastu teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutuse vastus ajutise teenistuja kaebusele. Sellest tuleneb, et apellandi huve kahjustava lõpliku akti seaduslikkust hinnatakse institutsioonile otsese või kaudse selle vastuse vastuvõtmise ajal teadaolevate faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel, kahjustamata institutsiooni võimalust kohtupraktikas ette nähtud tingimustel esitada täiendavaid täpsustusi kohtumenetluse staadiumis. Seega ei saa leida, et Avaliku Teenistuse Kohus on eiranud seaduslikkuse põhimõtet.

46 Kõikidest eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et Avaliku Teenistuse Kohus ei ole teinud õiguslikku viga, kui ta asus seisukohale, et apellandi ajutise teenistuja lepingu pikendamata jätmise otsust hinnates tuleb arvestada kaebuse rahuldamata jätmise otsuses sisalduvaid põhjendusi, isegi kui need ei sisaldunud 15. oktoobri 2010. aasta otsuses.

[…]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (apellatsioonikoda)

otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Jätta Dana Mocová kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni käesolevas kohtuastmes kantud kohtukulud.

Jaeger Czúcz Papasavvas

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 21. mail 2014 Luxembourgis.

Allkirjad